

знаходити притаманні йому закономірності, передбачати результат будь-якої дії ще до його вчинення в дійсності, прогнозувати розвиток колективу і кожного його члена).

Практичний аспект підготовки правозахисника потребує сукупності заходів серед яких важлива роль відводиться організаційним, інформаційним, прогностичним та проектним, коли викладач створює умови для його самоактуалізації і самореалізації майбутнього правознавця. Практичний аспект підготовки юриста, спрямований на актуалізацію внутрішньої його готовності до змін і самозмін, забезпечення відповідного вибору форм, методів, засобів роботи у професійній діяльності для вирішення професійних задач.

Таким чином, зазначимо, що висока результативність активних форм і методів підготовки здобувачів під час навчання у ЗВО до професійної діяльності зростає, якщо забезпечити послідовності спрямованості підготовки, удосконалення й збагачення творчого потенціалу викладачів, їх педагогічної майстерності що, зрештою і підвищує якість освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Гельбак Анжела

Донецький державний університет внутрішніх справ

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ФАСИЛІТАЦІЇ

Сучасна поліцейська освіта націлена на формування ключових компетентностей і так званих *soft skills*. Питання підготовки майбутніх працівників поліції висвітлені у наукових працях і практичних розробках таких вчених, як О. М. Бандурка, А. В. Губанов, С. М. Гусаров, А. О. Деркач, Ю. М. Забродін, О. М. Леонтьєв, В. В. Столін, І. П. Антонова, А. П. Герасимова та інші. Водночас, питання пов'язані із професійною підготовкою курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання в напрямі розвитку м'яких навичок в умовах фасилітації, на сьогоднішній день розкриті недостатньо, що і зумовлює актуальність цієї теми.

Метою публікації є теоретичне обґрунтування особливостей розвитку комунікативних навичок майбутніх поліцейських в умовах фасилітаційного впливу.

Комунікація є важливою у взаємовідносинах між поліцейським і громадянами. Зокрема, в Розділі II Закону України «Про Національну поліцію» у ст. 11 одним із принципів діяльності поліції визначено «Взаємодію з населенням на засадах партнерства», згідно з яким:

«Діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб» [2].

Проблема формування та розвитку комунікативної компетентності поліцейських надзвичайно актуальна та визначена в низці нормативно-правових актів, зокрема, у наказі МВС України від 21.01.2016 р. № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України». Дослідимо ключові аспекти розвитку комунікативних навичок курсантів за умови фасилітативної організації освітнього середовища.

Витоки педагогічної фасилітації лежать в особистісно-орієнтованій взаємодії, яка є гаслом гуманістичної психології. Філософи-гуманісти, ставлячи і вирішуючи проблему особистості, прагнуть виявити такі аспекти людини як потенціал особистісного зростання, подолання себе, здатність людини до самореалізації. Тому, розглядаючи цей феномен, ми звертаємося до гуманістичного напрямку і до тих психологів (насамперед до А. Маслоу та К. Роджерса), які визначили фасилітаційну функцію навчання.

Центральною гіпотезою підходу К. Роджерса є те, що індивідуум в самому собі може знайти величезні ресурси для самопізнання, зміни Я-концепції, цілеспрямованої поведінки, а доступ до цих ресурсів можливий лише при дотриманні трьох умов, сприятливих для створення певної фасилітаційної психологічної атмосфери. Цими умовами, на думку науковця, є конгруентне самовираження в спілкуванні, достовірність, щирість; безумовне позитивне відношення і ухвалення інших; активне емпатійне слухання і розуміння [3].

На основі наукових напрацювань П. Лушина, нами були сконструйовані наступні визначення педагогічної фасилітації: «така форма педагогічного впливу, за якої здобувач освіти, на рівновагу педагогу, постає саморегулюючою особистістю, а тому результат як педагогічної, так і освітньої діяльності в цілому залежить від обох суб'єктів»; «екологічно витримана форма особистісної зміни в освітньому контексті»; «здатність керувати процесами соціальної самоорганізації в умовах певної невизначеності, тобто ситуації, коли наявних знань (як з боку педагога, так і з боку здобувачів освіти) недостатньо для вирішення питань щоденної життєвої практики» [1].

Учений стверджує, що опановуючи навичками фасилітації і застосовуючи їх в групі, педагог-фасилітатор дуже скоро може помітити, що здобувачі освіти звикають до розподіленого з ними контролю і теж починають застосовувати фасилітативну техніку, результатом чого є їх активність, самостійність, виявлення зацікавленості, ініціативність, творчість [1].

Відтак, згідно з «фасилітаційним» підходом у розвитку комунікативних навичок майбутніх поліцейських першочергова увага має приділятися розвитку їх як особистостей, зокрема поглибленню комунікативного змісту і моральної спрямованості особистісної мотивації, що є підґрунтям формування комунікативних умінь і навичок. Фасилітаційний стиль управління з боку педагога сприяє перетворенню традиційного освітнього процесу на недирективну ситуацію невизначеності, переживання якої акумулює процеси творчого пошуку групи, осмислення і переосмислення особистісної позиції, прийняття позицій інших учасників групового процесу, спільне вирішення назрілих конфліктів і, тим самим, формування нового колективного суб'єкту – атмосфери, що поєднує.

Список джерел:

1. Лушин П.В. «Інноватика збереження»: приховані ресурси традиційної освітньої системи при підготовці психолога. Вісник післядипломної освіти. ДЗВО «УМО» НАПН України. Т. 15. № 44. 2021. С. 96-107.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 10.12.2023).
3. Роджерс К. Свобода навчатися. Видавництво: Зміст, Серія: психологія, 2022. 460 с.

Andrzej Jerzy Smolarz, Дембіцька Софія, Татарчук Володимир
Вінницький національний технічний університет
Люблінський технологічний університет, Республіка Польща

ФОРМУВАННЯ SOFT-SKILLS У СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Десятиліття тому зміни в освіті відбувалися повільно, і випускники вищих навчальних закладів, які мали значний теоретичний багаж та певні практичні навички, були досить затребувані на ринку праці. Проте сьогодні для успішного працевлаштування недостатньо володіти лише технічними навичками. Більшість роботодавців активно шукають фахівців з розвиненими soft skills, а освітній процес пройшов помітні зміни, зокрема у напрямку впровадження новаторських методів, таких як технології дистанційного та змішаного навчання, системи управління навчанням LMS, онлайн-курси, дистанційні платформи тощо.

Проблема формування soft skills на сьогодні є надзвичайно актуальною, про що свідчить низка наукових публікацій у цьому напрямку. Так, О. Кірдан [7] пропонує методи навчання, які забезпечуватимуть формування та розвитку soft skills майбутніх фахівців. погоджуємося з думкою науковця у тому, що Особливу увагу